

En brokigt blandad bikett

Till Lennart Lundborg 90 år

En brokigt blandad bukett

Utskrift ges ut av Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland
Detta är nr 18 i en löpande serie

Postadress: Kulturmiljö Halland, Tollsgatan 7, 302 32 Halmstad
Telefon: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se
Hemsida: www.kulturmiljohalland.se

Form och Layout: Anders Andersson
©2021 Kulturmiljö Halland och författarna
Tryck: Bulls Graphics, Halmstad 2021

ISBN 91-85720-67-4

UTSKRIFT 18

En brokigt blandad bukett

Till Lennart Lundborg 90 år

Red. Per Wranning

KULTURMILJÖ
HALLAND

EN DEL AV HALLANDS KULTURHISTORISKA MUSEUM

Tabula Gratulatoria

ANNELI ADAMSSON, VARBERG | BJÖRN AHNLUND, SLÖINGE | ANDERS ANDERSSON,
KÄLLSJÖ | CHRISTINA ANDERSSON-WIKING, VARBERG | OLOV ANDREASSON, STENINGE
ÅSA AXBERG, TRÄSLÖVSLÄGE | HANS BERGFEST, FALKENBERG
EVA BERNTSSON MELIN, VARBERG | LENA BJUGGNER, LAHOLM | MONICA BÜLOW BJÖRK,
TYLÖSAND | MARIA BONDE, GLOMMEN | DANIEL BORGMAN, HALMSTAD
LENNART CARLIE, HÄSSLEHOLM | JONAS CARLSSON, HALMSTAD | PÅR CONNELID,
VARBERG | JOHAN DAHNBERG, FALKENBERG | LISBETH ELIASSON, FLENINGE
PETRA ERIKSSON, FALKENBERG | MARIANNE FOGHAMMAR, LIDINGÖ | MATS FOLKESSON,
HEBERG | TINA FORS, UPPSALA | JOAKIM GOLDHAHN, ADELAIDE | ANN-SOFIE GRÄSLUND,
UPPSALA | BO GRÄSLUND, UPPSALA | CHRISTER GUSTAFSSON, HÖGANÄS
STEFAN GUSTAFSSON, HALMSTAD | PATRIK HALLBERG, GULLBRANDSTORP
CURRY HEIMANN, GÖTEBORG | HANS HELANDER, HALMSTAD | KERSTIN HULTIN,
HALMSTAD | ANDERS HÅKANSSON, GLOMMEN | LEIF HÄGGSTRÖM, FOTSKÄL
MAGNUS JENSNER, LIMHAMN | ANDREAS JOHANSSON, OKOME | OLA KADEFORS,
HALMSTAD | STEFAN KEJLBERG, HALMSTAD | BRITT-MARIE LENNARTSSON, VARBERG
EVELINA LINDBLOM, HALMSTAD | INGA LINDÉN, GETINGE | LARS LUNDQVIST, VISBY
SVEN LUNDSTRÖM, TRELLEBORG | MARIANNE LÖNN, JÖRLANDA
BETTY-ANN MUNKENBERG, LINDOME | MATS NILSSON, STENINGE | JENNY NORD,
HÖGANÄS | LENNART NORDQVIST, LAXVIK | LINN NORDVALL, GÖTEBORG | CARL PERSSON,
HALMSTAD | BJÖRN PETERSEN, HALMSTAD | JOHANNA PETERSSON, HALMSTAD
WIVI-ANN REIT, GÖTEBORG | CAMILLA ROSBERG, FALKENBERG | CHRISTINA ROSÉN,
MORJHULT | ERIK ROSENGREN, LAHOLM | LOTTA SANDBERG, HALMSTAD
CHARLOTTE SKEPPSTEDT, ÄNGELHOLM | LENA SOMMESTAD, UPPSALA | JÖRGEN STREIFFERT,
KUNGSBACKA | BO STRÖMBERG, HALMSTAD | JAN SVENSSON, FALKENBERG | FIA TEGNHED,
STENINGE | STINA TEGNHED, STENINGE | CLAS TOLLIN, STOCKHOLM
CHRISTINA TORELD, FJÄLLBACKA | GUSTAF TROTZIG, STOCKHOLM | BENGT WESTERGAARD,
MÖLNDAL | PABLO WIKING-FARIA, VARBERG | PER WRANNING, FALKENBERG
ANNA VUJIN, HALMSTAD | GISELA ÄNGEBY, FJÄRÅS

Innehåll

Tabula Gratulatoria 4

PER WRANNING:

Förord 7

LARS LUNDQVIST:

Lennart Harald Valdemar Lundborg från Linköping 9

PÅR CONNELID:

Längs Tjolöholms stigar 13

LEIF HÄGGSTRÖM:

Säljägare i Gröninge 34

BO GRÄSLUND:

Gullnar töflur i Völuspá och folkvandringstidens guldbrakteater 45

CLAS TOLLIN:

Lantmätaren Johan Söderling och den geometriska jordeboken M2 50

ERIK ROSENGREN OCH LENA BJUGGNER:

Det gyllene spännet från Munkagård i Ysby socken – insulärt, profant och skandinaviskt 66

MATS FOLKESSON:

Bemannade fyrplatser i Hallands län 70

GISELA ÄNGEBY:

I synliga skepp begravdes bronsålderns rituella specialister 90

BO STRÖMBERG:

Arkeologi – ”en framåtsyftande forskningsprocess för kunskapsuppbyggnad” 105

MONICA BJÖRCK BÜLOW:

Bildminnen 116

SVEN LUNDSTRÖM:

Från Hanhals till Hasslöv på bildningsresa 118

JOAKIM GOLDHAHN:

Bohuslänska vingslag – en essä om Carl Georg Brunius, hållristaren
från Tanum 122

CHRISTER GUSTAFSSON:

Hallandsmodellen 138

PER WRANNING:

Kung Ise och T. J. Arne – ett snart hundraårigt frågetecken rätas ut 152

CARL PERSSON:

Gettersö i Bolmen – en gropkeramisk boplats i Lagans vattensystem 166

ÅSA AXBERG:

Oscar Ohlson – en Hallandsmålare 179

JOHAN DAHNBERG:

Lennart Lundborg – den vandrande folkbildaren 182

STINA TEGNHED OCH ÅDEL VESTBÖ-FRANZÉN:

I gravhögarnas landskap 184

Författarpresentation 218

Gullnar tǫflur i Vǫluspá och folkvandringstidens guldrakteater

När de gudar som överlevt Ragnarök återsamlas, gör de enligt Vǫluspá 59 i Codex regius ett märkligt fynd: Þar muno eptir undrsamligar gullnar tǫflur i grasi finnaz, þærz í árdaga áttar hafðo.

Dessa *tǫflur* har ofta tolkats som spelbrickor: ”Där skola åter de underbara guldspelebrickorna i gräset hittas, som i tidens morgon dem tillhört hade.” (Brate 1913 [2004]). ”Där skall åter märkliga, gyllene spelbrickor hittas i gräset, de som hade ägts i forntiden.” (Williams 2010). ”There afterwards will be found in the grass the wonderful golden chequers, those which they possessed in the ancient times” (Larrington 1996).

Enligt närmast föregående vers skulle detta ha skett på Idavallen. En bidragande orsak till tolkningen ”spelbrickor” är uppgiften i vers åtta att asarna, när jorden efter Ragnarök åter börjat blomstra, ”spelade bråde på tunet”, *tefdo i túni*.

Men tolkningen av tǫflur som spelbrickor ses inte som självklar. Björn Collinder och Lars Lönnroth översätter tǫflur precis som det står: ”Där skola efteråt de underbara tavlor av guld i gräset hittas, som de ägde arla i tiden.” (Collinder 1972: 50). ”Där skall åter de underbara guldtavlorna hittas, dem som var deras i forna dagar”. (Lönnroth 2016: 36–37). Motsvarande obetydligt avvikande text i Hauksbók (53) lyder i Lönnroth tolkning så här: ”Där skall asarna de underbara guldtavlorna i gräset finna, dem som var deras i forna dagar.” (Lönnroth 2016: 52–53).

Men hur skulle spelbrickor ha hamnat i gräset på Idavallen? Bråde spelas ju vanligen inomhus. Och varför finner inte gudarna också ett spelbråde?

Birger Nerman misstrodde tolkningen ’spelbricka’, i första hand för att det beskrivande epitetet *undrsamligar* stämmer dåligt in på spelbrickor från järnåldern som vanligen är av mycket enkel form och är odecorerade eller bara enkelt mönstrade. Han menade att uttrycket i *första hand* bör förstås som ’förunderlig’, ’hjälpnadsväckande’, ’gåtfull’, ’märkelig’, en beskrivning som järnålderns spelbrickor aldrig når upp till. Själv vill jag tillägga att detsamma skulle gälla den ofta valda betydelsen ”underbar”.

Nerman visste bättre än någon annan att den dunkla och ålderdomliga dikten *Völuspá* i likhet med mycken annan Eddadiktning är anmärkningsvärt fri från sakliga anomalier i form av överdriven, fantasifull och anakronistisk verklighetsbeskrivning och att knappast något av den materiella kultur som omtalas i dikten är nämnvärt yngre än folkvandringstid. Han menade därför att epitetet *undrsamligar* för *gullnar tǫflur* syftade på folkvandringstidens guldbrakteater med deras i sanning förunderliga bildvärld. Han noterade också att Snorre i Gylfaginning talar om *gullnar tǫflur* som om de vore helt av guld: *þá finna þeir í grasinu gulltaflur þær, er æsirnir hafði sanningu u átt* ”då fann gudarna guldtavlor där i gräset”. Snorre säger för övrigt ingenting om brädspel. Nerman hänvisade samtidigt till flera exempel i Sverige från början av 1500-talet där ordet *gultafla* tycks ha syftat på guldmedaljong av något slag.

Spelbrickor är förhållandevis vanliga i de arkeologiska gravfynden i Norden från början av yngre romersk järnålder ca år 200 till vikingatidens slut. Enbart i Sverige finns många tusen spelbrickor från flera hundra olika gravar. De är vanligen av horn eller ben men kan också vara av bärnsten, koppar, brons, glas, sten, trä eller bestå av hästtänder. Ett förbluffande stort antal är gjorda av valben och valrosstand (Gustafsson et al. 2016; Hennius 2021).

Under större delen av järnåldern hade spelbrickorna i både Norden och på kontinenten mestadels en enkel rund form med plan undersida och välvd överdel. En sådan pjäs kan omöjligen ha uppfattats som en tavla, ett ord som i äldre svenskt språkbruk aldrig tycks ha använts för annat än en platt skiva något slag.

Nyligen har ett 50-tal spelbrickor av ”elfenben”, troligen valrosstand, påträffats i en furstlig brandgrav från sent 500-tal vid Överkumla i Fyrislund i sydöstra Uppsala. Anmärkningsvärt nog bär 20 av dessa spelbrickor spår av förgyllning (Hed-Jakobsson et al. 2019). Det kan därför inte uteslutas att även andra spelbrickor kan ha haft en tunn förgyllning som försvunnit i samband med kremering. Men att spelbrickorna i så överdådigt rika vendeltida jordfästningsgravar som båtgravarna 6, 7, 8, och 13 i Valsgärde och flera av de rika båtgravarna i Vendel saknar förgyllning manar till försiktighet med sådana slutsatser. Att jag inte har tillräcklig kännedom om materialet i övriga Norden för att säkert kunna säga att sådana inte förekommer är oväsentligt i sammanhanget. Det är i första hand form och dekor det hänger på.

Plana och måttligt höga runda spelbrickor som de från Fyrislund och Gamla Uppsala Västhög (Lindqvist 1936) skulle möjligen kunna klämmas in under beteckningen *tǫflur* men bara med hjälp av skohorn. Fast med sin relativt enkla form och dekor skulle de ändå inte leva upp till epitetet *undrsamligar*, inte ens som förgyllda.

Ordet tavla för spelbrädets plana träskiva övertog nordborna från latinets *tabula*, troligen under yngre romersk järnålder. Frågan är då varför man inte också tog till sig någon romersk term för spelbricka, till exempel *calculus*? Det tyder på att nordborna redan hade invanda benämningar på spelpjäser, kanske efter pjäsernas art, sådana som ”krigare”, ”gubbar”, ”män”, ”manskap” ”ben”, ”horn” eller ”stenar”. Så tycks ha varit

Guldbrakteaterna från Fjärås i norra Halland, Åskatorp 7:21 t.v. (foto: Ulf Bruxne) och Fjärås 149:1 t.h. (foto: Bengt Nordqvist). – Ordet 'guldtavla' (i urnordisk språkform) kan ha varit en gängse term för en guldbrakteat under folkvandringstid. Många brakteater är tillräckligt "förunderliga" och gåtfulla för att svara mot uttrycket undersamligr i Völuspá. Den dunkla runtexten på brakteaten från Åskatorp meddelar också enligt en tolkning att den tillverkats med "förlagenhet" (von Friesen 1933). Jfr dock Noreen 1926.

fallet hos kelterna på de brittiska öarna som även de tog över ordet *tabula* från romarna men inte någon term för spelbrickor som de kallade för just "män" eller liknande (Hall & Forsyth 2011).

Tacitus beskriver de starkt ödestroende germanernas spelande som en slags rysk roulett med tärning (Tacitus kap. 24). Hur som helst, när nordborna övertog spelbrädet från romarna, övergick de samtidigt från ett spel baserat mest på slump till ett system med större inslag av skicklighet. Därmed blev själva spelplanen, den rutade tavlan, det centrala i spelet på ett sätt som förklarar varför nordborna uttryckte själva spelandet med verbet *tafla*, precis som vi gör än i dag när vi talar om att 'tävla'.

Tre gånger i Beowulfkvädet omtalas ett föremål *sigel* (1157, 1200, 3163), ett ord som ofta översätts med "glänsande smycke". Men som Sune Lindqvist påpekat används det fornengelska *sigel* också för "sol", "solskiva". Ordet kommer av latinets *sigillum*. Han menade också att på samma sätt som solen kunde liknas vid ett konstfärdigt runt sigill eller ett runt skinande smycke, kunde *sigel* också avse en rund glänsande solliknande guldbrakteat (Lindqvist 1958: 110). Hans antagande stärks av att en guldbrakteat tillverkades på i princip samma sätt som ett sigill, nämligen genom stansning av mönstret. För dätidens av metaforer genomsyrade poetiska tänkande kan på så sätt ett glänsande 'sigill' ha framstått som en självklar bild för en guldbrakteat. Då allt tyder på att Beowulf ursprungligen komponerats i östra Sverige under mitten av 500-talet (Gräslund 2018) finns goda skäl att inte uppfatta ordet *sigel* i Beowulf som en fornengelsk term utan som ett ord som nordborna övertagit direkt från latinets *sigillum*.

Rimligt är dock att uppfatta det beskrivande ordet 'guldtavla' som en dåtida huvudterm för guldrakteat och sigel/sigill som en av många poetiska omskrivningar.

Även om enstaka guldrakteater kan ha varit i cirkulation ännu under äldre vendetid, tillhör den stora massan senare delen av folkvandringstid, tiden 450–550 AD. Under den svåra klimatkrisen och svältkatastrofen åren 536–550, då solen inledningsvis knappast lyste alls på två år, deponerades stora mängder guldrakteater och många guldringar i markerna som desperata offer till gudarna. Att ge bort och ta emot en guldring var liktydigt med att ingå ett avtal om evig ömsesidig trohet, själva essensen i begreppet ring. Jag menar därför att det myckna offrande av guldringar avsåg just att påminna makterna om det avtal om evig lojalitet de förbundit sig till genom att ta emot ringoffer och att det nu var dags för dem att fullfölja sin del av kontraktet genom att föra tillbaka solen på himlen, den sol som de offrade guldrakteaterna i sin tur var avsedda att påminna dem om.

Tolkningen av Beowulfkvädets *sigel* som en gyllene solskiva och som en metafor för en guldrakteat sammanfaller således väl med uppfattningen att de *gullnar tǫflur* som gudarna finner i gräset på Idavallen är guldrakteater som de under Fimbulvintern tagit emot som offer. Det medium som förmedlade dessa offer till gudarna var i stor utsträckning gräsbevuxen våtmark. Så var skulle guldrakteaterna påträffas i gudarnas värld om inte just i liknande terräng? Ligger det något i Mark-Kevin Deavins förslag om att förleden i det dunkla namnet *Idavǫllr* har samband med virvlande vatten och att även efterleden knyter an till vatten (Deavin 2015), då får vi också en naturlig koppling mellan offrade guldrakteater och guldtavlorna i gräset på Idavallen.

Min tolkning av den aktuella texten i *Vǫluspá* skulle då bli ungefär denna: "Där kommer gudarna att återfinna de förunderliga guldtavlor som de tidigare hade ägt". Dessa kan då uppfattas som guldrakteater som gudarna tagit emot som offer under Fimbulvintern men som kommit på avvägar när hela gudavärlden under Ragnarök brakade samman i ruiner och kaos, inte olikt Berlin femtonhundra år senare, våren 1945.

Ett stort tack till Magnus Källström som med ett raskt grepp räddade mig från att falla ner i de äldre runornas glupska slukhål.

Referenser

- Collinder, Björn 1972. *Den poetiska Eddan*. 3. Uppl.
- Deavin, Mark-Kevin 2015. The swirling sea as sacred ground? A new perspective on Idavöllr in Norse myth. *The Sixteenth International Saga Conference. Saga and Space. 9th–15th August 2015*. University of Zurich & University of Basel, Switzerland.
- von Friesen, Otto 1933. *Runorna*. Nordisk Kultur 6. Bonniers.
- Fulk, Robert D., Bjork, Robert E. & Niles, John D. (eds.), 2009. *Kleber's Beowulf and the Fight at Finnsburg*. Fourth edition. Toronto, Buffalo, London.
- Gräslund, Bo 2018. *Beowulfkvädet: Den nordiska bakgrunden*. Kungl. Gustav Adolfs Akademien och Institutionen för Arkeologi, Uppsala universitet. Uppsala.
- Gustafsson, Rudolf, Hennius, Andreas & Ljungkvist, John 2015. Are many Vendel and Period Gaming Pieces Made of Whale Bone? *Fornvännen* 110,1: 51–54.
- Hall, Mark A. & Forsyth, Katherine 2011. Roman rules? The introduction of board games to Britain and Ireland. *Antiquity* 85, 2011: 1325–1338.
- Hennius, Andreas 2021. *Outlanders? Resource colonization, raw material exploitation and Networks in Middle Iron Age Sweden*. Uppsala.
- Hed Jakobsson, Anna; Lindblom, Cecilia & Lindwall, Linda. Med bidrag av Peter Sillén 2019. *Husfruar, bönder och Odenkrigare – Kumla i Östra Fyrislund från romersk järnålder till Vikingatid*. Rapporter från Arkeologikonsult 2019:2901/3042.
- Larrington, Carolyne 1996. *The Poetic Edda. A new translation*. Oxford.
- Lindqvist, Sune 1936. *Gamla Uppsala högar och Ottarshögen*. Stockholm.
- Lindqvist, Sune 1958. *Beowulf dissectus. Snitt ur fornkvädet jämte svensk tydning. I. Text och allmän kommentar*. Uppsala.
- Lönnroth, Lars 2016. *Den poetiska Eddan. Gudadikter och hjältedikter efter Codex regius och andra handskrifter*. Översättning med inledning och kommentar. Atlantis.
- Nerman, Birger, 1963. Vqluspá 61:3, »gulnar toflor». *Arkiv för nordisk filologi* 78: 122–125.
- Noreen, Erik 1926. L'inscription runique des Bractéates de Äskatorp et de Väsby. *Acta philologica Scandinavica* vol. 1: 151–155.
- Williams, Henrik 2010 Völuspá-R. Valans spådom enligt Codex Regius-samlingen av mytdikter. [urn:nbn:se:uu:diva-143567](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:uu:diva-143567).

Författarpresentation

Åsa Axberg är museilektor vid Hallands kulturhistoriska museum.

Lena Bjuggner, arkeolog, tidigare anställd vid Kulturmiljö Halland.

Monica Bülow Björk, tidigare anställd på arkeologiska avdelningen på Kulturmiljö Halland. Korrekturläste, formgav och arkiverade arkeologiska rapporter.

Pär Connelid är historisk-geograf och agrarhistoriker. Arbetar med odlingslandskapets historia från bronsålder och framåt. Verksam med egna företaget KULA AB. KULA@kulturgeografi.se

Fil.mag Johan Dahnberg är intendent vid Hallands Konstmuseum.

Johan.dahnberg@hallandskonstmuseum.se

Mats Folkesson, länsantikvarie i Halland 1996–2011. mats.kulturmiljomediam@gmail.com

Professor Joakim Goldhahn innehar Rock Art Australia Ian Potter Kimberley Chair vid Centre for Rock Art Research + Management vid University of Western Australia, Perth. e: joakim.goldhahn@uwa.edu.au

Bo Gräslund är professor emeritus i arkeologi vid Uppsala universitet.

bo.graslund@arkeologi.uu.se

Fil Dr Christer Gustafsson är professor i Kulturvård vid Uppsala universitet

christer.gustafsson@konstvet.uu.se

Stefan Gustafsson, illustratör. Verksam i egna firman Utblick Media i Halland AB.

utblickmedia@gmail.com

Fil Dr Leif Häggström är arkeolog och arbetar vid samlingsenheten, Hallands Kulturhistoriska Museum,

Leif.haggstrom@kulturmiljohalland.se

Sven Lundström, museichef vid Länsmuseet Halmstad/Hallands konstmuseum 2000–2015.

sven.lundstrom@icloud.com

Lars Lundqvist är verksamhetsutvecklare – digitalt kulturarv, arkeolog, avdelningen för kulturarvsutveckling, Riksantikvarieämbetet. lars.lundqvist@outlook.com

Fil Dr Carl Persson är arkeolog vid Fornforskaren AB. carlfornforskaren@gmail.com

Erik Rosengren är tidigare chef för Kulturmiljö Halland.

Fil Dr Bo Strömberg är privatforskare. Har tidigare varit arkeolog vid RAÄ UV och Landsantikvarien Hallands läns museer, samt tidigare antikvarie vid Länsstyrelsen i Hallands län

Stina Tegnhed är arkeolog vid Kulturmiljö Halland, Hallands kulturhistoriska museum.

stina.tegnhed@kulturmiljohalland.se

Clas Tollin fil dr i kulturgeografi, docent i agrarhistoria. Verksam som lärare och forskare vid SLU Ultuna. Clas.Tollin@slu.se

Fil Dr Ådel Vestbö-Franzén är kulturgeograf och arbetar som antikvarie vid Jönköpings läns museum.

Aadel.franzen@jkgplm.se

Fil Dr Per Wranning är arkeolog och chef vid arkeologiska enheten, Kulturmiljö Halland.

per.wranning@kulturmiljohalland.se

Gisela Ängeby är arkeolog vid Arkeologerna i Mölndal, Statens historiska museer.

gisela.angeby@arkeologerna.com

Utskrift 18 bjuder på ett brett innehåll, en lockande blandning av arkeologi, kulturgeografi, kulturmiljö- och byggnadsvård, konst och historia.

Kort och gott en brokigt blandad bukett!

Numret är en vänbok tillägnad kulturprofilen och före detta länsantikvarien Lennart Lundborg på hans 90-årsdag. I sammanlagt arton bidrag presenterar ett tjugotal författare såväl nya spännande forskningsrön som intressanta tillbakablickar på äldre projekt och reflektioner kring händelser. Merparten har en tydlig koppling till Halland och samtliga bidrags gemensamma nämnare är att de alla är skrivna till Lennart.

Vi hoppas att denna rikt blandade artikelbukett i kombination med den genomgående varma berättartonen ska erbjuda läsaren mycket glädje och kanske även en och annan ny kunskap!

KULTURMILJÖ
HALLAND

EN DEL AV HALLANDS KULTURHISTORISKA MUSEUM